

Образуван КВ 26 198

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД
Б.К. № КС-38
Дата 11.06.1998

На вниманието на К-та Атанасов
Ксенов
Доклад по документацията за
15.06.98

До
Конституционния съд
на Република България

15.06.98

Уважаеми господа конституционни съдии,
На основание чл. 149, ал.1, т. 2 и т. 4 от Конституцията
на Република България внасяме

ИСКАНЕ

за обявяване противоконституционността и несъответствието
с общопризнатите норми на международното право и с меж-
дународните договори, по които Република България е стра-
на, на чл. 17, ал. 5 от Закона за уреждане на колективните
трудова спорове.

Уважаеми господа конституционни съдии,

Правото на стачка е основно право на личността, което
признава и утвърждава чл. 50 от Конституцията. То е неотме-
нимо право - израз на социалната свобода и на конституцион-
ната възможност за организирана колективна защита на пра-
вата на работниците и служителите. Осъществяването на то-
ва право е една от важните гаранции, че България се превръ-
ща в демократична, правова и социална държава, в която пра-
вото на труд е конституционно защитено, както повелява чл.
16 от Конституцията. Действащата уредба на упражняването
на това право се съдържа в Закона за уреждане на колектив-

ните трудови спорове от 6 март 1990 г. (съкр. ЗУКТС), обн. ДВ, бр. 21/13.03.1990 г., изм. бр. 27 от 1990 г. Важно е да се подчертае, че този закон е приет преди гласуването на 12.VII.1991 г. на Конституцията на Република България.

В чл. 17 ЗУКТС е уредено правото на иск за установяване на незаконността на обявена, започнала или завършила стачка. Но съгласно чл. 17, ал. 5 от Закона за уреждане на колективните трудови спорове решението на окръжния съд по спорове за незаконност на стачката е окончателно, т.е. то не подлежи на никакво по-нататъшно - апелативно и касационно обжалване. Тази разпоредба противоречи на конституционни принципи и норми, на общопризнатите норми на международното право и на международните договори, по които РБ е страна.

Възможността за защита на едно право пред 3 инстанции е конституционна повеля, която в крайна сметка осигурява установяване на истината (чл. 121, ал. 2), правосъдие и защита на правата, особено когато става въпрос за основни конституционни права. Чрез триинстанционното производство се гарантира и реализацията на конституционния принцип, залегнал в чл. 57, ал. 2 от Конституцията. При настоящата редакция на чл. 17, ал. 5 се нарушава нормата на чл. 124 от Конституцията, където е предвидено Върховният касационен съд да осъществява върховен съдебен надзор за точното и еднакво прилагане на законите от всички съдилища. Чрез чл. 17, ал. 5 ЗУКТС се отнема възможността на ВКС да изпълнява то-

ва свое конституционно задължение. С оглед по-горното разпоредбата на чл. 17, ал. 5 ЗУКТС е противоконституционна.

Сегашната уредба в чл. 17, ал. 5 ЗУКТС противоречи на чл. 50 от Конституцията. Като основно право, правото на стачка се нуждае от солидна и сигурна правна защита и гаранции. Едноинстанционното разглеждане на споровете за незаконност на стачката не е в състояние да му осигури такава защита. Тя не съдържа законови възможности да се поправят порочните съдебни решения, т.е. съдебните решения, които са нищожни, недопустими и неправилни, поставени от съдебна инстанция.

Чл. 17, ал. 5 ЗУКТС не дава надлежна защита на труда и на правото на труда по чл. 16 и чл. 48 Конст., за чието реализиране като гаранция в крайна сметка служи и правото на стачка. Това е така, защото едноинстанционното разглеждане на тези спорове не позволява пълно, безпристрастно и обективно да се установи конституционосъобразното и законосъобразното упражняване на правото на стачка. А това води до накърняване и на принципа на чл. 16 и на правото на труд, прогласено в чл. 48 от Конституцията, а в по-широк план - и на принципа на правовата държава (Преамбюл и чл. 4, ал. 1 от Конституцията).

Сегашната разпоредба противоречи и на общопризнатите норми на международното право.

Чл. 17, ал. 5 ЗУКТС, в настоящата редакция е в противоречие с чл. 7, чл. 8 и чл. 10 от Всеобщата декларация за правата на човека, които установяват и признават като универсал-

но правото на справедлив процес, еднаква закрила от закона, както и ефективно възстановяване на права. Тези права не биха могли да се реализират при едноинстанционното производство, още повече в условията на триинстанционен процес, когато е изпълнена конституционната разпоредба на § 4 от Преходните и заключителни разпоредби на Конституцията, без възможност за апелация и касация.

Уважаеми господа конституционни съдии,

На основание горното и чл. 149, ал. 1, т. 2 и т. 4 от Конституцията, Ви молим да установите противоконституционността и несъответствието на чл. 17, ал. 5 ЗУКТС и с общопризнатите норми на международното право и с международните договори, по които Република България е страна.

Тази разпоредба противоречи и на международното признание и защита на правото на стачка, което се съдържа в международните договори, по които България е страна. В съвременното международно право правото на стачка е изрично признато в чл. 8, ал. 1, б. „d“ от Международния пакт за икономически, социални и културни права, по които Република България е страна. От друга страна, в трайната практика на контролните органи на МОТ, установена от международните контролни органи (Експертната комисия по приложението на конвенциите и препоръките на МОТ, Комитета за синдикална свобода) правото на стачка се извежда и защитава като неотменна част от правото на синдикално сдружаване. А то е закрепено в конвенция 87 (от 1948 г.) и 98 (от 1949 г.) на МОТ, които са ратифицирани и влезли в сила за България.

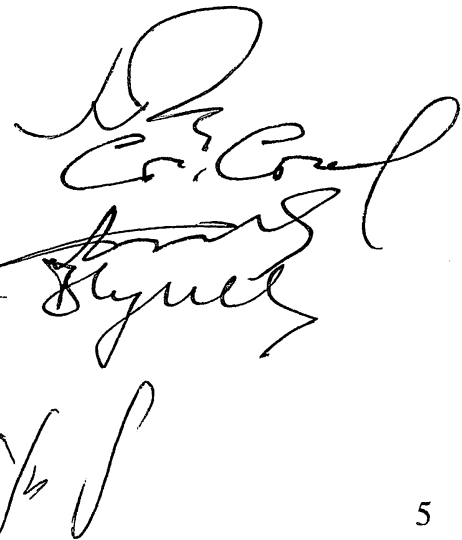
Едноинстанционното съдебно разглеждане на споровете за незаконност на стачката в действащото вътрешно трудово законодателство не осигуряват защитата на това право, която му отреждат посочените основни международни договори, по които РБ е страна.

Чл. 17, ал. 5 ЗУКТС противоречи и на чл. 6 ЕКПЧ за правото на правосъдие и на чл. 11, ал. 1 от същата конвенция за правото на свободно синдикално сдружаване.

Като заинтересувани страни Ви молим да конституирате Народното събрание, Министерския съвет, Върховния касационен съд, Върховния административен съд, Главния прокурор, Министерството на труда и социалната политика, Министерството на здравеопазването, Комитета по енергетиката, Министерството на отбраната, Министерството на вътрешните работи, Министерството на транспорта, Министерството на правосъдието и правната евроинтеграция, Конфедерацията на независимите синдикати в България, Конфедерацията на труда „Подкрепа“, Общността на свободните синдикални организации в България и Българския лекарски съюз.

ВНОСИТЕЛИ:

1. Михаил Миков
2. Стефан Стоилов
3. Атанас Богданов
4. Васил Козамев
5. Иван Звизов
6. Зоя
7. Любомир Бодлев

- 6. Стефан И. Иванов - *[Signature]*
- 7. Димитър Н. Димитров - *[Signature]*
- 8. Петър В. Мутафчиев - *[Signature]*
- 9. Любомир П. Пандев - *[Signature]*
- 10. Роберт И. Цанков - *[Signature]*
- 11. Дора Умева Якова - *[Signature]*
- 12. Асен Душков Тарахов - *[Signature]*
- 13. Георги Тодоров Божинев - *[Signature]*
- 14. Станислав Канел Каневски - *[Signature]*
- 15. Антон Стоилов Чапанов - *[Signature]*
- 16. Георги Ветков Карабашев - *[Signature]*
- 17. Георги Димитров Милаилов - *[Signature]*
- 18. Иван Стоилов - *[Signature]*
- 19. Иван Костовичев Иванов - *[Signature]*
- 20. Юстиян Димеве Юстеве - *[Signature]*
- 21. Петър Владимирова Димитров - *[Signature]*
- 22. Златко Стоев Златев - *[Signature]*
- 23. Иван Калканджиев - *[Signature]*
- 24. Кристиан А. Тодоров - *[Signature]*
- 25. Иван Борисов Цонев - *[Signature]*
- 26. Кирин Петров Тодоров - *[Signature]*
- 27. Румен Иванов Романов - *[Signature]*
- 28. Убо Мутафов Мутафов - *[Signature]*
- 29. Атанас Тодоров Мутафов - *[Signature]*
- 30. Елена Захариев Киринев - *[Signature]*
- 31. Иван Канел - *[Signature]*
- 32. Бранко Хр. Сандов - *[Signature]*
- 33. Дора Умева Якова - *[Signature]*

33. Георги Г. Пиринчан *Г. Пиринчан*
34. Румена Солянов Овчаров *Р. Солянов*
35. Любел Корнезов - П. Корнезов *П. Корнезов*
36. Стефан В. ГАЙТАНДЖИЕВ - *С. В. Гайтанджиев*
37. Жозе Мерангозов *Ж. Мерангозов*
38. Сатка Величкова - *С. Величкова*
39. Мая Вазван *М. Вазван*
40. Кемалезер Мер *К. Мер*
41. Мелан Бейнуб *М. Бейнуб*
42. Чорп Латез *Ч. Латез*
43. Хорисо Сирозе *Х. Сирозе*
44. Ресан Бониле *Р. Бониле*
45. Мелан Керсе *М. Керсе*
46. Анрен Макел *А. Макел*
47. Бранкер Мотот *Б. Мотот*
48. Джо Мункос *Д. Мункос*
49. Стефан Нещев - *С. Нещев*
50. Цраин Йосифов *Ц. Йосифов*
51. Кристо Ситовол *К. Ситовол*
52. Анкан Тедорк *А. Тедорк*
53. Ласан Дал *Л. Дал*
54. Валентин Ситов *В. Ситов*
55. Ахмед Юсеин Юсеин - *А. Юсеин*
56. Бойко Стефанов Великов *Б. Великов*

(58)